

ความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับที่ 17 เรื่อง
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สำหรับหน่วยงานภาครัฐ: กรณีศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา
The Knowledge and Understanding of Accountants in Public Sector
Accounting Standard 17 - Property, Plant and Equipment for Public Entities:
A Case Study of Phra Nakhon Sri Ayutthaya District

นิศาชล พรหมสาขา ณ สกลนคร และ ชัยมงคล ผลแก้ว

Nisachon Phromsakha Na Sakonnakhon and Chaimongkol Pholkaew

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Master of Business Administration Program, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

Received: February 26, 2018

Revised: March 30, 2018

Accepted: April 2, 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของนักบัญชี เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักบัญชีของหน่วยงานภาครัฐในอำเภอ พระนครศรีอยุธยา จำนวน 152 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้การทดสอบไค สแควร์และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านการรับรู้รายการ ด้านการวัดมูลค่าเมื่อ รับรู้รายการ ด้านการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ และด้านการตัดรายการ อยู่ในระดับปานกลาง (2) นักบัญชี ที่ มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี ระดับตำแหน่งงาน จำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรม แตกต่างกัน มีระดับ ความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (3) ปัจจัยสภาพแวดล้อมโดยรวมมีความสัมพันธ์กับระดับความ รู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 อยู่ในระดับน้อยและมีความสัมพันธ์ไปในทาง เดียวกัน ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการสนับสนุนหรือพัฒนาความรู้ความเข้าใจของบุคลากรใน หน่วยงานให้สามารถประยุกต์มาตรฐานการบัญชีภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ความรู้ความเข้าใจ, มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ, ที่ดิน, อาคาร, อุปกรณ์

Abstract

This research aimed to explore the level of knowledge and understanding of accountants in public sector accounting standard 17 - property, plant and equipment. The research sample consisted of 152 accountants of governmental entities in Phra Nakhon Sri Ayutthaya district. The research

instrument used for collecting data was questionnaires. The data were analyzed using frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, chi-square test, and multiple correlation analysis. The study revealed that (1) most of the respondents had the moderate level of overall knowledge and understanding in public sector accounting standard 17 - property, plant and equipment. Considering each aspect, it was found that the level of knowledge and understanding in the information disclosure aspect was at the high level while the level of knowledge and understanding in the recognition, the measurement at recognition, the measurement after the recognition, and the derecognition aspects were at the moderate level (2) the different levels of education, the working experiences in accounting, the position, and the frequency of attending seminars in property, plant and equipment accounting principles significantly affected the accountants' level of knowledge and understanding (3) the environmental factors had a positive, on the low side, relationship with the level of knowledge and understanding of public sector accounting standard 17 - property, plant, and equipment. The finding could be used by the administrators in supporting or improving the accountants' knowledge and understanding so that the accountants could apply their knowledge to the public accounting standards more effectively.

Keywords: knowledge and understanding, public sector accounting standard, property, plant, equipment

บทนำ

ภายใต้นโยบายการปฏิรูประบบราชการ รัฐบาลได้ปฏิรูประบบการบริหารภาครัฐไปสู่ระบบบริหารภาครัฐแนวใหม่ที่มีมุ่งเน้นผลงานและผลลัพธ์แทนการควบคุมปัจจัยนำเข้า หน่วยงานต่างๆ จำเป็นต้องมีข้อมูลทางบัญชีที่สมบูรณ์เพียงพอต่อการวิเคราะห์ฐานะการเงินและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนตัดสินใจ และการควบคุมการดำเนินงานของหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงการคลังได้ออกประกาศเกี่ยวกับการปฏิบัติทางบัญชีภาครัฐ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศและมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป และตอบสนองยุทธศาสตร์การกำกับดูแลด้านการเงินภาครัฐในเชิงรุก โดยการแสดงข้อมูลรายงานการเงินของหน่วยงานภาครัฐที่ถูกต้องน่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์เปรียบเทียบทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน นำไปสู่การบริหารจัดการด้านการคลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพต่อไป

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เป็นสินทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานและมีมูลค่าสูง เมื่อพิจารณาโครงสร้างการลงทุนของหน่วยงานต่างๆ พบว่าการลงทุนในสินทรัพย์ดังกล่าว มีสัดส่วนและมูลค่าค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับสินทรัพย์รวมทั้งหมด ตัวอย่างกรณีศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ มียอดคงเหลือบัญชีสินทรัพย์ในรายงานการเงิน ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2560 รวมทั้งหมด 4,532,015,511.83 บาท โดยแยกเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนจำนวน 731,757,937.73 บาท และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน 3,800,257,574.10 บาท มีรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ทั้งหมด 3,439,715,775.68 บาท เมื่อเปรียบสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 75.90 (สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, 2560) การประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ โดยกระทรวงการคลังนับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2560 ส่งผลกระทบโดยตรงต่อหลักการและนโยบายบัญชีของหน่วยงานภาครัฐหลายประการ (กรมบัญชีกลาง, 2560) เนื่องจากแนวปฏิบัติในอดีตแตกต่างจากมาตรฐาน

ดังกล่าว เช่น หลักการจำแนกประเภทอุปกรณ์ของหลักการ และนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐฉบับที่ 2 เป็นสินทรัพย์ถาวรที่มีมูลค่าขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 5,000 บาท ซึ่งแตกต่างจากมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับที่ 17 เป็นไปตามคำนิยามของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ได้แก่ (1) มีไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการผลิตในการจำหน่ายสินค้าหรือบริการ เพื่อให้เช่า หรือเพื่อใช้ในการบริหารงาน (2) คาดว่าจะใช้ประโยชน์มากกว่าหนึ่งรอบระยะเวลา เป็นต้น นำไปสู่ประเด็นปัญหาว่าถ้าไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับที่ 17 ส่งผลกระทบให้รายงานการเงินไม่ถูกต้องตามมาตรฐานและทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานภาครัฐมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐในระดับใด และผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐจะต้องเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรอย่างไร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ศึกษาสนใจในการทำวิจัยครั้งนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานของนักบัญชี ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี ระดับตำแหน่งงาน และการอบรมความรู้เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพด้านวิชาการเกี่ยวกับเรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สำหรับนักบัญชีภาครัฐและผู้ที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมกับระดับความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ความสำคัญของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐมีบทบาทสำคัญต่อการแสดงข้อมูลรายงานการเงินของหน่วยงานภาครัฐให้มีความ

ถูกต้องโปร่งใส น่าเชื่อถือเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์เปรียบเทียบทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ช่วยให้การบริหารจัดการด้านการคลังมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำรายงานการเงินของแผ่นดินในภาพรวม (กรมบัญชีกลาง, 2560) กระทรวงการคลังได้กำหนดแนวปฏิบัติทางบัญชีภาครัฐให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ มีทั้งหมด 7 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 การนำเสนองบการเงิน ฉบับที่ 3 เรื่อง นโยบายการบัญชีการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด ฉบับที่ 5 ต้นทุนการกู้ยืม ฉบับที่ 13 เรื่องสัญญาเช่า ฉบับที่ 16 เรื่องอสังหาริมทรัพย์ ฉบับที่ 31 เรื่องสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ โดยกรมบัญชีกลางเป็นผู้กำกับดูแลหน่วยภาครัฐให้หน่วยงานภาครัฐใช้ปฏิบัติทางบัญชี จากการปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีดังกล่าวเป็นการปรับปรุงด้านเนื้อหาที่มีความสำคัญและความชัดเจนมากยิ่งขึ้น แทนเนื้อหาเกี่ยวกับสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ที่ปรากฏในหลักการ และนโยบายบัญชี สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2 ซึ่งให้ใช้ในการนำเสนอรายงานการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่ม 1 ตุลาคม 2560 เป็นต้น จากความสำคัญของประกาศของกระทรวงการคลัง ทำให้หน่วยงานภาครัฐต่างๆ ต้องนำมาตรฐานภาครัฐฉบับที่ 17 มาปรับใช้และส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดผลกระทบในเรื่องของเกณฑ์ในการรับรู้รายการสินทรัพย์ เกณฑ์การวัดมูลค่าเมื่อรับรู้รายการการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ การตัดรายการ และการเปิดเผยข้อมูล และผู้ปฏิบัติงานไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดในประกาศนั้น อาจจะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารไม่สามารถปฏิบัติงานได้โดยง่าย และอาจประสบปัญหาและอุปสรรคในการรับรู้รายการของสินทรัพย์ส่งผลกระทบต่อรายงานการเงินไม่ถูกต้องตามประกาศฉบับดังกล่าว

2. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เป็นมาตรฐานที่กำหนดขึ้นโดยกระทรวงการคลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เพื่อให้ผู้ใช้รายงานการเงินได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนของหน่วยงานในรายการที่ดิน อาคาร

และอุปกรณ์ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการลงทุนดังกล่าว ประเด็นหลักในทางบัญชีสำหรับรายการดังกล่าว ได้แก่ การรับรู้รายการสินทรัพย์ การกำหนดมูลค่าตามบัญชี การคิดค่าเสื่อมราคา และการรับรู้รายการจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ซึ่งสามารถสรุปประเด็นที่น่าสนใจจากมาตรฐานได้ ดังนี้

2.1 หลักเกณฑ์การรับรู้รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เป็นสินทรัพย์เมื่อเริ่มแรก จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขการรับรู้รายการ คือ ความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตและสามารถวัดมูลค่าต้นทุน หรือมูลค่ายุติธรรมของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ได้อย่างน่าเชื่อถือ

2.2 หลักเกณฑ์การวัดมูลค่า หน่วยงานต้องวัดมูลค่าของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่เข้าเงื่อนไขการรับรู้รายการเป็นสินทรัพย์โดยใช้ราคาทุน ซึ่งราคาทุนที่ใช้ในการบันทึกบัญชีประกอบด้วย ราคาซื้อรวมอากรขาเข้าและภาษีซื้อที่เรียกคืนไม่ได้ หลังหักส่วนลดการค้า และจำนวนที่ได้รับคืนจากผู้ขาย ต้นทุนทางตรงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์ เพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสถานที่และสภาพที่พร้อมจะใช้งาน และต้นทุนที่ประมาณในเบื้องต้นสำหรับการรื้อ การขนย้าย และการบูรณะสถานที่ตั้งของสินทรัพย์ ซึ่งเป็นภาระผูกพันของหน่วยงานที่เกิดขึ้นเมื่อหน่วยงานได้สินทรัพย์นั้นมา หรือเป็นผลจากการใช้สินทรัพย์นั้น ในช่วงเวลาหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่มีใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการผลิตสินค้าคงเหลือในระหว่างรอบระยะเวลานั้น กรณีที่หน่วยงานได้รับรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จากการแลกเปลี่ยนกับทั้งรายการสินทรัพย์ที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน หน่วยงานต้องวัดมูลค่าต้นทุนของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนดังกล่าวด้วยมูลค่ายุติธรรม ยกเว้น รายการแลกเปลี่ยนขาดเนื้อหาเชิงพาณิชย์ หรือหน่วยงานไม่สามารถวัดมูลค่า

ยุติธรรมทั้งของสินทรัพย์ที่ได้มา และสินทรัพย์ที่นำไปแลกได้อย่างน่าเชื่อถือ หน่วยงานต้องวัดมูลค่าสินทรัพย์ที่ได้มานั้น โดยใช้มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่นำไปแลกเปลี่ยน

2.3 หลักเกณฑ์การวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ ภายหลังจากการรับรู้รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เป็นสินทรัพย์ด้วยราคาทุนแล้ว หน่วยงานสามารถเลือกใช้นโยบายบัญชีโดยใช้วิธีราคาทุน ในการบันทึกบัญชีต่อไป หรืออาจเปลี่ยนมาใช้วิธีการตีราคาใหม่ก็ได้ ทั้งนี้หน่วยงานต้องใช้นโยบายบัญชีเดียวกันสำหรับที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ทุกรายการที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกัน

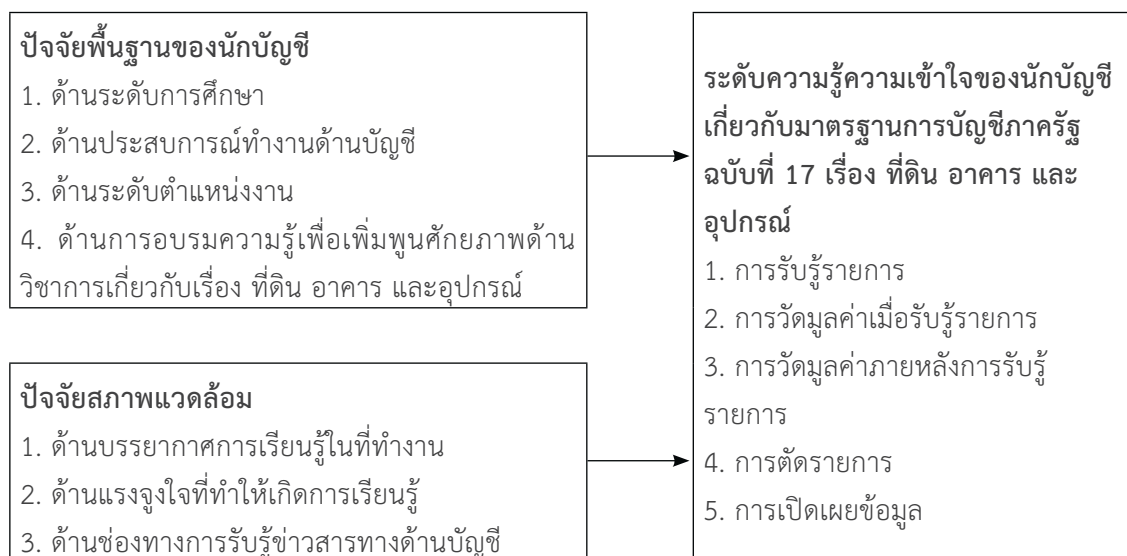
2.4 การตัดรายการ หน่วยงานต้องตัดรายการมูลค่าตามบัญชีของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ออกจากบัญชี เมื่อหน่วยงานจำหน่ายสินทรัพย์ดังกล่าว หรือหน่วยงานคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการจากการใช้ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์อีกต่อไป โดยหน่วยงานต้องรับรู้กำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการตัดรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ในรายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย เมื่อหน่วยงานตัดรายการสินทรัพย์นั้นออกจากบัญชี

2.5 การเปิดเผยข้อมูล หน่วยงานต้องเปิดเผยรายการ ดังนี้ (1) เกณฑ์การวัดมูลค่าที่ใช้กำหนดมูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ (2) วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา (3) อายุการให้ประโยชน์หรืออัตราค่าเสื่อมราคาที่ใช้ (4) มูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสม จำนวนค่าเสื่อมราคาสะสม และผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ ณ วันต้นงวดและวันสิ้นงวด และ (5) รายการกระทบบยอดของมูลค่าตามบัญชีระหว่างวันต้นงวดถึงวันสิ้นงวดที่แสดงถึงมูลค่าของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น การจำหน่ายออกมูลค่าของสินทรัพย์ที่ได้มาจากการรวมหน่วยงานและการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของสินทรัพย์ซึ่งเป็นผลมาจากการตีราคาใหม่

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยพื้นฐานของนักบัญชีในด้านระดับการศึกษา มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ในด้านการรับรู้รายการ การวัดมูลค่าเมื่อรับรู้รายการ การวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ การตัดรายการ และการเปิดเผยข้อมูลแตกต่างกัน

2. ปัจจัยพื้นฐานของนักบัญชีในด้านประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ในด้านการรับรู้รายการ การวัดมูลค่าเมื่อรับรู้รายการ การวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ การตัดรายการ และการเปิดเผยข้อมูลแตกต่างกัน

3. ปัจจัยพื้นฐานของนักบัญชีในด้านระดับตำแหน่งงาน มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ในด้านการรับรู้รายการ การวัดมูลค่าเมื่อรับรู้รายการ การวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ การตัดรายการ และการเปิดเผยข้อมูลแตกต่างกัน

4. ปัจจัยพื้นฐานของนักบัญชีในด้านการอบรม

ความรู้เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพด้านวิชาการเกี่ยวกับ เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ในด้านการรับรู้รายการ การวัดมูลค่าเมื่อรับรู้รายการ การวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ การตัดรายการ และการเปิดเผยข้อมูลแตกต่างกัน

5. ปัจจัยสภาพแวดล้อมในด้านบรรยากาศการเรียนรู้ในที่ทำงาน แรงจูงใจที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางด้านบัญชี มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ในด้านการรับรู้รายการ การวัดมูลค่าเมื่อรับรู้รายการ การวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ การตัดรายการ และการเปิดเผยข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สำหรับหน่วยงานภาครัฐ กรณีศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยเชิง

สำรวจ (survey research) โดยค้นคว้าและรวบรวมจากหนังสือ วารสาร เอกสารต่างๆ และมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ หัวหน้าบัญชีและนักบัญชีและผู้ปฏิบัติงานกลุ่มตัวอย่าง เช่น นักวิชาการเงินและบัญชีและเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ที่เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับที่ 17 ของหน่วยงานภาครัฐในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จำนวน 152 คน จากจำนวนหน่วยงานภาครัฐ 82 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (questionnaire) ทั้งประเภทปลายปิด (closed-ended questions) และประเภทปลายเปิด (open-ended questions) ของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ของหน่วยงานภาครัฐในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยาได้แบ่งออกเป็น

1. ปัจจัยพื้นฐานของนักบัญชี เป็นคำถามแบบเลือกตอบ (check list) ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ด้านระดับการศึกษา ด้านประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี ด้านระดับตำแหน่งงานและด้านการอบรมความรู้เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพด้านวิชาการเกี่ยวกับเรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จำนวน 7 ข้อ

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นของปัจจัยสภาพแวดล้อม ได้แก่ ด้านบรรยากาศ การเรียนรู้ในที่ทำงาน ด้านแรงจูงใจที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และด้านช่องทางการรับรู้ข่าวสารจำนวน 9 ข้อ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนค่าน้ำหนักของคำตอบ ดังนี้ 5 4 3 2 1 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด ตามลำดับ

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จำนวน 25 ข้อ โดยกำหนดให้

ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” โดยให้คะแนน 1 คะแนน หมายถึง ตอบถูก และให้คะแนน 0 หมายถึง ตอบผิด คะแนนสูงสุดหรือผู้ตอบถูก เท่ากับ 25 คะแนน คะแนนน้อยสุดหรือผู้ตอบผิด เท่ากับ 0 คะแนน

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของงานวิจัย

5. การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) เพื่อประเมินคุณภาพของแบบสอบถามว่าแต่ละข้อคำถามมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ผลจากการทดสอบแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นของปัจจัยสภาพแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์ 0.8631 – 0.8779 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.8831

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างพร้อมกับตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนและความสมบูรณ์ของเอกสารเตรียมการจัดเก็บข้อมูล

2. เก็บข้อมูลด้วยการนำแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์พร้อมแนบซองเอกสารและติดแสตมป์เอกสารกลับคืนและเก็บด้วยตนเอง จำนวน 152 ชุดให้กับหน่วยงานภาครัฐในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามซึ่งตอบสมบูรณ์ทุกฉบับแล้วนำไปบันทึกโดยจัดให้เป็นหมวดหมู่ตามวิธีการทางสถิติแยกประเภทของข้อมูลตามตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS ช่วยในการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการแจกแจงหรืออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) และ ค่าร้อยละ (percentage)

ใช้สำหรับวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานของนักบัญชี ปัจจัยสภาพแวดล้อม และระดับความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

2. สถิติเชิงอุปมาน (inferential statistics) ใช้ในการหาความสัมพันธ์ของตัวแปร และทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

2.1 ค่าสถิติไค - สแควร์ (chi-square) โดยทดสอบความสัมพันธ์ของข้อมูลระดับความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์กับปัจจัยพื้นฐานของนักบัญชี สำหรับข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบของความถี่ สัดส่วนร้อยละ

2.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมกับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ โดยใช้การทดสอบการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (multiple correlation analysis) เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไป ค่าที่ได้เรียกว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง -1.00 ถึง 1.00

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยสภาพแวดล้อม ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ใน ที่ทำงาน ด้านแรงจูงใจที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และด้านช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางด้านบัญชี โดยแสดงค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ตาราง 1

แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมโดยรวมทุกด้าน

ปัจจัยสภาพแวดล้อม	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
บรรยากาศการเรียนรู้ในที่ทำงาน	3.89	0.57	มาก
แรงจูงใจที่ทำให้เกิดการเรียนรู้	3.70	0.66	มาก
ช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางด้านบัญชี	3.77	0.59	มาก
รวม	3.79	0.50	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า นักบัญชีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อม โดยรวมทุกด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ในที่ทำงาน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 รองลงมาคือ ด้านช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางด้านบัญชี

และแรงจูงใจที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 3.70 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ตาราง 2

แสดงร้อยละของระดับความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดินอาคาร และอุปกรณ์ โดยรวมทุกด้าน

รายการ	ตอบถูก	ร้อยละ	ระดับความรู้ความเข้าใจ
ด้านการรับรู้รายการ	363	47.76	ปานกลาง
ด้านการวัดมูลค่าเมื่อรับรู้รายการ	500	65.79	ปานกลาง
ด้านการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ	383	50.39	ปานกลาง
ด้านการตัดรายการ	432	56.84	ปานกลาง
ด้านการเปิดเผยข้อมูล	587	77.24	มาก
รวม	2,265	59.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า นักบัญชีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 59.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเปิดเผยข้อมูล มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 77.24 ส่วนด้านการวัดมูลค่าเมื่อรับรู้รายการ ด้านการตัดรายการ ด้านการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ และด้านการรับรู้รายการ

อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 65.79 56.84 50.39 และ 47.76 ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบไคสแควร์ (chi-square test) ซึ่งเป็นสถิติที่แสดงความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

ตาราง 3

แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานด้านระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ระดับความรู้ความเข้าใจ							
	น้อย		ปานกลาง		มาก		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	3.29	8	5.26	5	3.29	18	11.84
ปริญญาตรี	23	15.13	85	55.92	8	5.26	116	76.32
สูงกว่าปริญญาตรี	5	3.29	6	3.95	7	4.61	18	11.84
รวม	33	21.71	99	65.13	20	13.16	152	100

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 N=152 Pearson Chi-Square $X^2=21.396$ P= 0.000

จากตารางที่ 2 พบว่า นักบัญชีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 59.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการเปิดเผยข้อมูล มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 77.24 ส่วนด้านการวัดมูลค่าเมื่อรับรู้รายการ ด้านการตัดรายการ ด้านการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการ และด้านการรับรู้รายการ

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จำแนกตามปัจจัยพื้นฐาน ด้านระดับการศึกษา

พบว่า มีความแตกต่างกันและเมื่อทำการทดสอบสมมติฐานทางสถิติแล้วพบว่าระดับการศึกษามีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ตาราง 4

แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจ จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานด้านประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี

ประสบการณ์ ทำงานด้านบัญชี	ระดับความรู้ความเข้าใจ							
	น้อย		ปานกลาง		มาก		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	17	11.18	20	13.16	5	3.29	42	27.63
5 – 10 ปี	10	6.58	42	27.63	5	3.29	57	37.50
มากกว่า 10 ปี	6	3.95	37	24.34	10	6.58	53	34.87
รวม	33	21.71	99	65.13	20	13.16	152	100

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 N=152 Pearson Chi-Square $X^2=14.896$ P= 0.005**

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จำแนกตามปัจจัยพื้นฐาน ด้านประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี พบว่ามีความแตกต่างกัน และเมื่อทำการ

ทดสอบสมมติฐานทางสถิติแล้วพบว่า ประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ตาราง 5

แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานด้านระดับตำแหน่งงาน

ระดับตำแหน่งงาน	ระดับความรู้ความเข้าใจ							
	น้อย		ปานกลาง		มาก		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับหัวหน้างาน	5	3.29	23	15.13	10	6.58	38	25
ระดับปฏิบัติงาน	28	18.42	76	50.00	10	6.58	114	75
รวม	33	21.71	99	65.13	20	13.16	152	100

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 N=152 Pearson Chi-square $X^2=8.539$ P=0.014

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จำแนกตามปัจจัยพื้นฐาน ด้านระดับตำแหน่งงาน พบว่า มีความแตกต่างกัน และเมื่อทำการทดสอบ

สมมติฐานทางสถิติแล้ว พบว่า ระดับตำแหน่งงานมีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ตาราง 6

แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจ จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานด้านการอบรมเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพด้านวิชาการเกี่ยวกับเรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

จำนวนครั้งที่เคยเข้ารับการอบรม	ระดับความรู้ความเข้าใจ							
	น้อย		ปานกลาง		มาก		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	27	17.76	78	51.32	6	3.95	111	73.03
1-2 ครั้ง/ปี	6	3.95	20	13.16	9	5.92	35	23.03
มากกว่า 2 ครั้ง/ปี	0	0.00	1	0.65	5	3.29	6	3.94
รวม	33	21.71	99	65.13	20	13.16	152	100

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 N=152 Pearson Chi-Square X²=36.665 P=0.000

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานด้านจำนวนครั้งที่ท่านเคยเข้ารับการอบรมฯ พบว่ามีความแตกต่างกัน และเมื่อทำการทดสอบสมมติฐานทางสถิติแล้วพบว่าจำนวนครั้งที่ท่านเคยเข้ารับการอบรมฯ มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17

เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมกับความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (multiple correlation analysis)

ตาราง 7

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมและความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ปัจจัยสภาพแวดล้อม	ความรู้ความเข้าใจ	
	r	p-value (N=152)
บรรยากาศการเรียนรู้ในที่ทำงาน	0.087	0.284
แรงจูงใจที่ทำให้เกิดการเรียนรู้	0.164*	0.044
ช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางด้านบัญชี	0.210**	0.009
รวม	0.187*	0.021

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมและความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมโดย

รวม (r = 0.187, p-value = 0.021) มีความสัมพันธ์กับความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์อยู่ในระดับน้อย และมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

การอภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง ความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่องที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สำหรับหน่วยงานภาครัฐ กรณีศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยาสามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี ระดับตำแหน่งงาน และการอบรมความรู้เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพด้านวิชาการเกี่ยวกับ เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ โดยรวมทุกด้านพบว่านักบัญชีที่มีปัจจัยพื้นฐานแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธรรุทธวงศ์ศักดิ์ (2559) ที่ได้ศึกษาความรู้ ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีที่มีต่อมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ที่บริษัท เจ ดับบลิวเอส อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พนักงานของบริษัท เจ ดับบลิวเอส อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ที่มีเพศหญิง อายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป มีระดับการศึกษาปริญญาตรี รายได้ต่อเดือน 30,001-40,000 บาท ตำแหน่งผู้ทำบัญชี/นักบัญชี ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และการฝึกอบรมวิชาชีพบัญชี มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่องที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์มากกว่ากลุ่มอื่นๆ นอกจากนี้ยังพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของอาภาศรี ตระกูลจันทนา (2551) ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 35 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน ในจังหวัดปทุมธานี โดยมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในจังหวัดปทุมธานี โดยควรมีการจัดฝึกอบรมสัมมนามากยิ่งขึ้น เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานจริงมากยิ่งขึ้นนำมาซึ่งความถูกต้องและความเชื่อถือได้ในการนำเสนองบการเงินเพื่อประโยชน์

ต่อผู้ใช้งบการเงินและการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

2. ความคิดเห็นของนักบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อม ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ในที่ทำงาน ด้านแรงจูงใจที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และด้านช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางด้านบัญชี โดยส่วนใหญ่ให้คะแนนมากที่สุดเกี่ยวกับ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถเข้าถึงได้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ตลอดเวลา ผู้บริหารมีนโยบายสนับสนุนให้นักบัญชีเข้าอบรมความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพ และมีช่องทางการรับรู้ข่าวสารทาง ด้านบัญชี จากการศึกษาข้อมูลจากเว็บไซต์กรมบัญชีกลาง (www.cdg.go.th) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมของกรองแก้ว อยู่สุข (2543) ที่กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในลักษณะต่างๆ จะมีผลต่อพฤติกรรมและเจตคติของบุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของสุประภาดา โชติมณี (2551) ที่กล่าวว่า การแลกเปลี่ยนความรู้การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ให้คนอื่นที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ หรือประสบการณ์ดีๆ ที่เสริมกันก็แบ่งปันให้คนอื่นได้รับรู้ด้วยและพร้อมนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ให้เหมาะกับงานของตัวเอง แล้วกลับมาแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการปรับปรุงและต่อยอดความรู้ และในส่วนของปัจจัยสภาพแวดล้อมแรงจูงใจที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ นักบัญชีส่วนใหญ่เห็นว่าผู้บริหารมีนโยบายสนับสนุนให้นักบัญชีเข้าอบรมความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสององค์ประกอบของ Herzberg, Mausner & Synderman (1959) ในส่วนปัจจัยค่าจูงซึ่งเป็นแรงจูงใจภายนอกในเรื่องความเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานในอนาคต ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน นโยบายการบริหารงานขององค์กร สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความเป็นอยู่ส่วนตัว และความมั่นคงในหน้าที่การงาน และมีความเกี่ยวข้อง กับปัจจัยกระตุ้นในเรื่องความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน หมายถึง การได้รับโอกาสในการเลื่อนสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น การได้รับการส่งเสริมในด้านการศึกษาเพิ่มเติม และการฝึกอบรม นอกจากนี้ยังพบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของอาภาศรี ตระกูลจันทนา (2551) ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีฉบับ

ที่ 35 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน ในจังหวัดปทุมธานี พบว่า นักบัญชีส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

3. ความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเปิดเผยข้อมูล มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจด้านการวัดมูลค่าเมื่อรับรู้รายการ ด้านการตัดรายการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจษฎาพร วุฒิประเสริฐ (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีต่อมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (ปรับปรุง พ.ศ.2550) ในเขตอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดา เจริญสุขพลอยผล (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของพนักงานบัญชีที่มีต่อมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 ได้ศึกษาพบว่า พนักงานบัญชีกลุ่มตัวอย่าง มีความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 16 ในแต่ละด้าน คือ ด้านการเปิดเผยข้อมูลด้านการวัดมูลค่า อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ นันตะภาพ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบริการรับทำบัญชี ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับมาก

4. จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมกับความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมโดยรวมมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยและมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านบรรยากาศการเรียนรู้ในที่ทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจ ซึ่งปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านแรงจูงใจที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางด้านบัญชีมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในระดับน้อยและมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกัน อย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาภาศรี ตระกูลจันทนาค (2551) ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 35 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน ในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยเกื้อหนุนเกี่ยวกับโอกาสในการพัฒนาตนเอง และการเข้ารับการอบรม มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สำหรับหน่วยงานภาครัฐ กรณีศึกษา อำเภอพระนครศรีอยุธยา ทำให้มีข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง การประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 โดยกระทรวงการคลังนับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2560 ส่งผลกระทบโดยตรงต่อหลักการและนโยบายบัญชีของหน่วยงานภาครัฐหลายประการ (กรมบัญชีกลาง, 2560) เนื่องจากแนวปฏิบัติในอดีตแตกต่างจากมาตรฐานดังกล่าว ซึ่งหน่วยงานภาครัฐควรมีการจัดฝึกอบรมมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับที่ 17 และฉบับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาทางทฤษฎี และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดทำบัญชีที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น การส่งเสริมให้นักบัญชีและผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีเข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เพิ่มเติม จะช่วยให้การแสดงผลข้อมูลในรายงานการเงินของหน่วยงานภาครัฐถูกต้องตามมาตรฐานและนโยบายที่รับรองทั่วไป ทำให้การบัญชีภาครัฐของไทยมีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ และผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการสนับสนุนหรือพัฒนาความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในหน่วยงานให้สามารถประยุกต์มาตรฐานการบัญชีภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

References

- Charoensukploypol, T. (2010). *Knowledge and understanding of employee toward Thai accounting standard no.16 property, plant and equipment (2006): Case study ABC company*. Master of Business Administration Thesis, Kasetsart University. (in Thai)
- Chothimane, S. (2008). *Knowledge management*. Bangkok: Pongwarin. (in Thai)
- Herzberg, F., Mausner, B., & Synderman, B. (1959). *The motivation to work*. New York: John Wiley.
- Nuntapab, T. (2013). *Knowledge and understanding of accounting standards no.16: property, plant and equipment (Bund volume 2009) of accountants in accounting service firms in Chiang Mai province*. Master of Accounting Thesis, Chiangmai University. (in Thai)
- The Comptroller General's Department. (2017). *Public sector accounting standard 17 -property, plant and equipment*. Retrieved from <http://www.cgd.go.th> (in Thai)
- Trakuljannak, A. (2008). *The knowledge and understanding for the accountant on Thai accounting standard no.35 presentation of financial statement in Pathumthani province*. Master of Business Administration Thesis, Rajamangala University of Technology Thanyaburi. (in Thai)
- Uthaiwongsak, N. (2016). *The knowledge understanding of the accountant affecting accounting standard IAS 16: Land, building and equipment at JWS international co., ltd*. Master of Business Administration Thesis, Siam University. (in Thai)
- Vutthiprasert, J. (2009). *The knowledge of accountant about Thai accounting standards (TAS) no.16 property, plant and equipment (2006) in Prakkert district, Nonthaburi province*. Master of Accounting Thesis, Sripatum University. (in Thai)
- Yousook, K. (2000). *Organizational behaviors*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)

